

Zəngin ənənə, böyük təcrübə

Parlament seçkiləri Azərbaycanda demokratik dəyərlərin bərqərar olduğunu növbəti dəfə təsdiqləyəcək

Parlament seçkilərinə 8 gün qalır. Ölkəmizin seçki qanunvericiliyinə əsasən hazırda deputatlığa namizədlərin seçkiqabağı təşviqat kampaniyaları davam edir. Bu proses səsvermə gününə 23 gün qalmış başlanır və səsvermənin başlanmasına 24 saat qalmış dayandırılır. Beləliklə, parlament seçkilərinin təşviqat mərhələsi bu ayın 31-i saat 08:00-da dayandırılacaq.

Artıq seçki prosesi ilə əlaqədar olan üç mərhələ dünən yekunlaşıb. Belə ki, Mərkəzi Seçki Komissiyasının "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkənar seçkilərin hazırlanıb keçirilməsi üzrə əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim Planı"na əsasən, seçki vəsaitləri üzrə ikinci ilkin maliyyə hesabatının təqdim edilməsi və seçki bülletenlərinin hazırlanması prosesləri avqustun 22-də başa çatıb.

Təqvim planına əsasən, ikinci ilkin maliyyə hesabatının təqdimatını

qeydə alınmış namizəd və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi, namizədi qeydə alınmış siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndələri həyata keçirir. Maliyyə hesabatlarının müvafiq seçki komissiyasına təqdim edilməsi növbəliklə həyata keçirilir. Birinci ilkin maliyyə hesabatı müvafiq seçki komissiyasına qeydiyyat üçün zəruri sənədlərlə birlikdə təqdim olunur. İkinci ilkin maliyyə hesabatı isə səsvermə gününə ən tezi 20 gün və ən gec 10 gün qalmış təqdim edilir.

Qanunvericiliyə əsasən, seçki bülletenlərinin hazırlanması prosesi də səsvermə gününə ən azı 10 gün qalanadək yekunlaşmalıdır.

Baş a çatan proseslərdən biri də respublika ərazisindəki bütün seçki dairələrində müşahidə aparılması üçün ərizələrin Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) təqdim edilməsidir. Seçki qanunvericiliyinə əsasən, dairələrdə aktiv seçki hü-

ququna malik Azərbaycan vətəndaşları (öz təşəbbüsü ilə, qeydə alınmış namizədin, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun, seçkilər sahəsində fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatının təşəbbüsü əsasında) və beynəlxalq (xarici) müşahidəçilər (qanunla müəyyən edilmiş qaydada Mərkəzi Seçki Komissiyasında qeydiyyatdan keçməklə) müşahidə aparmaq hüququna malikdirlər. Məcəlləyə görə, bütün seçki dairələrində müşahidə aparılması üçün ərizələrin MSK-ya təqdim edilməsi seçkilərin təyin edilməsi haqqında sərəncamın rəsmi dərc olunduğu gündən başlayaraq seçkilərin keçirilməsinə 10 gün qalanadək yekunlaşdırılmalıdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyası seçkilərlə əlaqədar genişmiqyaslı maarifləndirmə proqramı çərçivəsində avqustun 21-dən etibarən növbəti layihəyə - dairə seçki komissiyalarının informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssisləri üçün

praktiki seminarlara başlayıb. Layihənin əsas hədəfi seçki günü məlumatların operativ şəkildə ictimailəşdirilməsi, beləliklə, aşkarlığın və şəffaflığın həmin gün də yüksək səviyyədə təmin edilməsidir. Seminarlar çərçivəsində dairə seçki komissiyalarının informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssisləri Dövlət Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sisteminin (DAİS) ümumi fəaliyyəti, yenilənərək daha da təkmilləşdirilən imkanları barədə ətraflı məlumatlandırılır, DAİS üzərindən tətbiq olunan proqram təminatlarından birbaşa və praktiki istifadə təmin edilir, eləcə də yaranan suallara yerində əyani şəkildə aydınlıq gətirilir. İnformasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssislərə xüsusi proqram modullarından praktiki məşğələlərlə test rejimində işləməyə də şərait yaradılır ki, bu da Milli Məclisə seçkilər günü həm seçicilərin fəallığı, həm də səsvermənin nəticələrinə dair protokol məlumatlarının Mərkəzi Seçki Komissiyasına

ötürülməsi üçün proqram təminatlarını dərinlən mənimsəmələrinə imkan verir.

Dairə seçki komissiyalarının informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssislərinin bilik, bacarıq və işgüzar vərdislərinin gücləndirilməsində mühüm rolunu oynayan praktiki seminarların avqustun 23-dək davam etməsi nəzərdə tutulur.

Dünən həmçinin Mərkəzi Seçki Komissiyasında qeydə alınan İtaliyanın "SWG SPA" şirkəti Azərbaycanı keçiriləcək növbədənəkənar parlament seçkiləri ilə bağlı yerli respondentlər arasında iyulun 15-dən avqustun 15-dək təşkil etdiyi seçkiöncəsi sorğuya dair hesabatını açıqlayıb. Şirkətin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanmış sorğu "face-to-face" (üzbəüz) üsulu ilə aparılıb. Anketdə respondentlərə ünvanlanan suallar və onların cavabları qeyd olunub. Sorğu iştirakçıları onun anonimliyini, cavabların isə məxfiliyinin qorunması barədə əvvəlcədən məlumatlandırılıblar.

Hesabatda bildirilib ki, sorğu 119 seçki dairəsinin 952 məntəqəsində aparılıb. Seçkidə iştirakla bağlı suala respondentlərin 57 faizi müsbət cavab verib. 27 faiz insan isə səsvermədə çox güman iştirak edəcəyini bildirib.

Xatırladaq ki, 1981-ci ildə İtaliyanın Triest şəhərində təsis olunan "SWG SPA" şirkəti ictimai rəy, institusional, sənaye araşdırması və müşahidəsi aparır, siyasi və ictimai tendensiya və dinamikaları təhlil və inteqrasiya edərək, hesabatlar hazırlayır. Şirkət İtaliyada CATI metodunu tətbiq edən ilk tədqiqat institutu olub.

Ümumiyyətlə, hər bir dövlət üçün ən mühüm siyasi-ictimai hadisələrdən biri prezident və parlament seçkiləri hesab olunur. Seçkilərin ən böyük özəlliyi isə onun demokratik, ədalətli və şəffaf keçirilməsi, xalqın siyasi iradəsini ifadə etməsidir. Bütün bunları əsas götürərək deyə bilərik ki, sentyabrın 1-də ölkəmizdə mühüm siyasi-ictimai

hadisə yaşanacaq. Suverenliyimizin tam təminatından sonra ilk dəfə olaraq bütün Azərbaycan ərazisində, o cümlədən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda parlament seçkiləri keçiriləcək.

Azərbaycanda seçkilərin təşkili və keçirilməsi üzrə olduqca zəngin demokratik ənənə və böyük təcrübə mövcuddur. Bu baxımdan qarşıdan gələn seçkilər respublikamızda demokratik dəyərlərin tam bərqərar olduğunu növbəti dəfə təsdiq edəcək. Seçicilərin seçkilərdə iştirakı isə respublikamızın inkişaf və yüksəliş reallıqlarına əsaslanacaq.

Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Milli Məclisə VII çağırış üzrə seçkilər hər zaman olduğu kimi demokratik mübarizə şəraitində keçəcək və ali qanunverici orqanın irəliyə doğru inkişafına daha yüksək səviyyədə xidmət edəcək.

*Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az